

Vasif haqqında bir neçə kəlmə

Televiziya ecazkar bir dünyadır. Onun ovqatını yaxından duyan, ab-havası ilə nəfəs alan həmişəlik məftun olub ondan ayrılmaz, həyat yolu seçər onu özü üçün. Milli televiziyamız təzə ilk addımlarını atanda əlindən, bu qənaətimi söyləməkdən çəkinməmə, fəvqəladə istedadla malik adamlar tutublar. Qızıl dövrün nəslidir.

Bu illər mənə unudulmaz, qanıma, iliyimə işlənən xatirələr bəxş edib. Hamısı da mənim insani, mənəvi sərvətimdir. Ənvər Əlibəyli, Seyfəddin Dağlı, Teymur Əliyev, Nəbi Xəzri, Elşad Quliyev kimi yüksək peşəkarlığa malik nəhəng yaradıcı insanlarla işləmişəm. Rauf Kazımovski, Kamil Rüstəmbəyov, Ağali Dadaşov, İsmət Səfərbəyov, Bünyad Məmmədov, Ramiz Həsənoğlu və bir çox dərin zəngini intellektə, zövqə sahib rejissorların dəyərli əməyindən bəhrələnmişəm. Bu şəcərədə tanınmış rejissor sülaləsinin Arif, Vasif, Azər Babayev qardaşlarının milli televiziyamız - Azərbaycan televiziyası tarixində özünə məxsus yeri var inkişafında əməyi var. Hər üçü ilə çiyin çiyinə çalışmışam. Hər üçünün peşəsinə vurğunluğum, ürəkdən bağlanmışam. Bədii zövqünün, duymaq, eşitmək, görmək, müşahidə etmək bacarığının şahidi olmuşam. Qardaşların üçü də içəri şəhərlərə, ağışalvarlılara məxsus insani məziyyətlərə sahib adamlardır. Təəssüflər olsun ki, Ariflə Azər bu dünyanı vaxtından əvvəl tərk etdilər. Allah onlara rəhmət etsin.

Gündəlik olaylarla bağlı Vasiflə daha yaxın səmərəli saf çalarlı ünsiyyətimiz olub.

Azərbaycan televiziyasının baş rejissoru və sonralar teleradio verilişləri şirkətinin bədii rəhbəri kimi. Məsləhətləşmişik, proqramlar barədə düşüncəni dəşirmişik. Müvəffəqiyyətlərə, uğurlara sevinmişik.

Ən böyük məhsul, mühüm əhəmiyyətli verilişləri komitə rəhbərliyi ona həvalə edirdi. Vasifdə belə proqramların şah damarını tutmaq, necə deyərək fəqərə sütunu formalaşdırmaq. Hadisələri öz zövqü bədii tənqidi prizmasından süzmək qabiliyyəti var. Elə buna görə uzun illər o, SSRİ Mərkəzi Televiziya (sovet məkanında belə bir qurum mövcud idi) üçün respublikanın siyasi, ictimai, iqtisadi, mədəni həyatında ki həyat yönümlü nəaliyyətləri tərənnüm edən iri həcmli proqramlar hazırlayırdı. Hər dəfə də onlar ona uğurlar bəxş edirdi.

Respublikamızın rəhbəri, ulu öndərimiz Heydər Əliyevlə əlaqədar tədbirlərin, onun çıxışlarının, bölgələrə səfərlərinin əmək fəalları, peşə sahibləri ilə görüşlərinin, respublikaya Ümumittifaq Keçici Qırmızı bayraqların verilmə mərasimlərinin işıqlandırılması Vasifə tapşırılırdı. Bu, çox çətin, son dərəcə məsuliyyət tələb edən tapşırıqlar idi. Hər rejissora nəsihət olmurdu.

Vasifin yaradıcı əməyində bədii sənədli televiziya filmləri önəmli yer tutur. Onun yaratdığı telefilmlər SSRİ məkanında mötəbər festivallarda adlı-sanlı müsabiqələrdə yüksək mükafatlarla və Qran-Pri ilə dəyərləndirilib.

Sənədli verilişlərin püxtələşmiş mütəxəssisi olan Vasif 15-20 il orijinallığı ilə seçilən, özünə məxsus bədii həlli tapılan yeni il "Mavi işıq" proqramlarına ekran həyatı verib. Tamaşaçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Onun televiziyamızın inkişafına xidmət edən əməyi yüksək qiymətləndirilib.

Respublikanın xalq artisti adına layiq görülüb. Azərbaycan prezidenti fərdi təqaüdünü alır, Beynəlxalq Televiziya və Radio Akademiyasının akademiki. Bu Vasiflə bağlı fərəfli, işıqlı xatirələrim üzərdə bir mində bir çalardır. Kədərli, göynəyən xatirələrim də var.

Vasiflə birgə yaşamışıq. Onları yada salanda indi də adamın tükələri bizədir. Bu,

ağır, müdhiş məqam 20 yanvar gecəsi və sonrakı günlər idi. Allah sovet allahsızlarının xalqımızın başına gətirdiyi o qara - qadali müsiqətləri birdə göstərməsin. Qanlı qırğının yaraları hələ də göyüm-göyüm göynədir. O dəhşətli gecənin səhəri tanklarla, zirehli maşınlarla, ayı cüssəli yaraqlı əsgərlərlə zəbt olunmuş şəhidlərimizin, al qanma boyanmış küçələrdən keçib işə gəldim. Həmişə səs küylə dolu, qonaqlı-qaralı televiziya foyesi məni laləkar, ağırlı, kədərli, qara sükutla qarşıladı. Bəlkə də belə bir möcüzə yaşansa yadı divarlarda höknürüb göz yaş axırdı. Otağımdan bir az aralıda Vasifin bir neçə operatorla söhbət etdiyini

gördüm. Yaxınlaşdım. Eşitdim ilk cümlədə daxili qətiyyət, əzm duydu. Mən bu ifadələri işlətməkdən çəkinmədim. Bu, gəlişi gözəl sözlər deyildi. Həqiqət idi.

Onlar ön cəbhəyə getmək istəyirdilər.

Vasif onların arzusunu, qərarım

qısaca açıqladı.

-Operatorlarımız Sovet yaraqlılarının gecədən şəhərdəki törədikləri vəhşilikləri çəkmək əzmindədirlər. Kameralar yoxdur. Onları almaq üçün televiziya rəhbərlərinin icazəsi lazımdır. Mən, komitə sədrinin televiziya üzrə müavini kimi məsuli-

çəkdiyi küçələr, meydanlar, xəstəxanalar, morqlar, idarələr, yaşayış binalar, mənzillər əzilmiş, trolleybuslar, yardım maşınları, avtomobillər Azərbaycan xalqının faciəsinin sübut edən videosənədlər əsasında Qorbaçov, Yazov, Primakov, Girenko kimi canilərin cinayətindən xəbər tutdular, iç üzleri açıldı.

Elə həmin gün televiziya studiyasının heyətində biz başqa bir vətəndaşlıq qəhrəmanlığının şahidi olduq. Xalq şairimiz Bəxtiyar Vahabzadə radio ilə Azərbaycan xalqına müraciət edib qayıdırdı. Vasiflə birlikdə, ikimiz onu yola salmağa gədik. Heyətdə SSRİ Müdafiə Nazirliyinin baş senzoru general-leytenant Ovçinnikovla rastlaşdıq. İki yaraqlı müşayiət edirdi onu. Onlarda gecə işçisi Sovet ordusu ilə Bakıya daxil olmuşdular. Bəxtiyar müəllim onu görəcək heyəcanındanmi, qəzəbindənmi, dərin nifrətdənmi ağappaq ağardı. İri addımlarla ona yaxınlaşdı. - İşğalçılar!!! -deyə hayqırdı. Üzünə tüpürdü. Silahlılar avtomatlarının çaxmağını çəkdi. Vasiflə mən general leytenant qarşısında dayananın xalqın sevimli ağsaqqalı, milli ədəbiyyatımıza tək-

yeti öz boynuma götürdüm. Adımdan yazılmış sifariş imzaladım. Operatorlara xaricdən təzəcə alınmış "Qrundik" və Panasonik markalı kameralar verildi. Vasif onları bu məsul, olduqca təhlükəli, son dərəcə qorxulu işə yola saldı. Onlar hara və nəyə görə gətirdiklərini çox gözəl dərk edirdilər. Nə ilə üzleşəcəklərini bilirdilər. Çünki hər an xüsusi təyinatlı qoşun hissələri əsgərlərinin gülləsinə tuş gəlmək olardı. Onları belə bir bəhanə, girəvə lazım idi. Təki dünya qarşısında paxılları açılmasın. Operatorlarımız sınaqdan üzə açıq çıxdılar. Vətən qarşısında oğulluq, vətəndaşlıq borclarını böyük şücaət və hünərlə yerinə yetirdilər. Və dünya məhz onların

rərolunmaz incilər bəxş etmiş xalq şairi olduğunu başa salmağa çalışdıq. Beləliklə faciənin qarşısı alındı.

Vasiflə bağlı xatirələrim çoxdur. Hamısını yazmaq, söyləmək üçün uzun illərin tarixçəsini səhifə-səhifə vərəqləmək, yarpaq-yarpaq çevirmək lazımdır. Məncə qələmə aldıklarım kifayətdir ki, ona bir insan kimi, yaradıcı bir ixtisas sahibi kimi, peşəkar televizionçu kimi dəyərləndirməyə imkan versin.

Fuad Tarverdiyev
Əməkdar jurnalist
1983-1990-cı illərdə Dövlət
televiziya və radio verilişləri
Komitəsinin sədr müavini